

Subject: Targeted consultation to Member States in the framework of the initiative on gender-based violence against women and domestic violence.

I. Background

Gender-based violence against women – violence directed against a woman because she is a woman or violence that affects women disproportionately – is a pervasive form of gender-based discrimination and an obstacle to gender equality. Domestic violence covers physical, sexual, psychological or economic violence within the family or in a domestic unit, or between former or current partners, regardless of whether the perpetrator shares the same residence with the victim. *Under those conditions, it covers violence against women, men, children, the elderly, LGBTI, as well as persons with disabilities.*

[Ei saa aru, miks on vaja just need erinevad sihtgrupid välja tuua?](#)

Emerging data shows that since the outbreak of COVID-19, violence against women and children, particularly domestic violence, has increased.

In her political guidelines, Commission President von der Leyen announced that the Union should do all it can to address gender-based violence and prevent domestic violence, protect victims and punish offenders. On 5 March 2020, the European Commission adopted the EU Gender Equality Strategy 2020-2025. The Strategy sets out the framework for the Commission's actions on promoting gender equality and combatting gender-based discrimination in all activities of the Union. It presents the key actions foreseen for preventing and combatting violence against women and domestic violence. Following the Gender Equality Strategy's commitments, the Commission Work Programme 2021 confirms that while the Commission remains committed to the EU's accession to the Council of Europe Istanbul Convention, it will also put forward a new proposal to combat gender-based violence.

The EU Gender Equality Strategy further states that the EU will table a recommendation on the prevention of harmful practices against women and girls. The recommendation will address the strengthening of public services, prevention and support measures, capacity-building of professionals and victim-centred access to justice.

The aim of this targeted consultation is to gather the Member States' views and provide information on the measures taken to prevent and combat gender-based violence against women and domestic violence.

II. Questionnaire

This targeted consultation specifically addresses aspects directly involving national authorities. It supplements the open public consultations launched on 8 February 2021 for all stakeholders, including Member States, on the Have your say portal.

We invite each Member State to reply to the targeted consultation involving all the relevant government ministries, including in particular those working with law enforcement, the administration of justice, social affairs and health, as well as data collection. Please ensure your Member State submits one coordinated response through the EU Survey platform.

The questionnaire is structured in five parts addressing i) national action plans, good practices and data collection, ii) prevention, iii) protection and support measures, iv) access to justice and prosecution, and v) measures against harmful practices.

The last section is aimed at informing the preparation of the recommendation on the prevention of harmful practices against women and girls announced in the EU Gender Equality Strategy 2020-2025.

Please answer this questionnaire by referring to the applicable national law - the law that applies to the entire state, or the national framework that ensures certain provisions are implemented in a sub-state entity (e.g. region, province, autonomous community) - and specify the relevant legislative provisions. Some of these provisions might have been adopted as transposition of EU secondary law or as an implementation measure of the Council of Europe Convention on preventing and combatting violence against women and domestic violence (if ratified by your country). If relevant for your Member State, you may also refer to regional legislation and measures.

If there is national case law relating to these questions by courts, quasi-judicial bodies, human rights institutions or national equality bodies, please include the relevant information, including the outcome of the case. If there is a lot of case law, please include only the most important cases.

Please also include internet links whenever possible.

I. ACTION PLANS, GOOD PRACTICES AND DATA COLLECTION

1. Has your Member State adopted a national strategy/ action plan(s) or other policy frameworks to address violence against women and/or domestic violence?

No

Yes

*If yes, please briefly describe the contents of the strategy / action plan(s) and describe in particular:

- Which forms of violence are covered,
- If and how civil society actors, in particular women's organisations, support the implementation.

[Free text.]

Vägivalda vähendamise arengukava 2010-2014 (lastevastane vv, alaealiste toime pandud vv, perevägivald, inimkaubandus)

Vägivalda ennetamise strateegia 2015-2020 (lastevaheline vv, laste väärkohtlemine, perevägivald, seksuaalvägivald, inimkaubandus).

MTÜd, eeskätt naisorganisatsioonid, on arengukavade elluviimisel panustanud aktiivselt eelkõige avalikkuse ja spetsialistide teadlikkuse tõstmisesse, erinevate teenuste väljaarendamisse ja osutamisse, ka uuringutesse.

Ette valmistamisel on VEKO.

2. In your experience, which are the main challenges in developing action plans on preventing and combatting violence against women and in implementing such action plans?

[Free text.]

Arengukavade koostamisel lähtutakse suuresti eelarvevõimalustest, mitte praktikute poolt tõstatatud probleemidest. Planeeritakse neid tegevusi, milleks on reaalne võimalus saada välisrahastust või mis on juba kirjas organisatsioonide tegevuskavades. Aastatega on vähenenud MTÜde sisuline kaasamine arengukavade koostamise protsessi, võrgustiku roll on taandunud pigem info edastamisele, mitte sisulisele arutelule ja koostööle.

3. Is there an official mechanism in place for coordinating measures and sharing good practices on tackling violence against women and or domestic violence among the national authorities?

No

Yes

*If yes, please give a brief description

[Free text.]

Arengukavadel on juhtkomitee, mis koosneb ministriumide esindajatest.

4. Is the coordination of measures and the sharing of good practices on preventing and combatting violence against women and domestic violence ensured among the regional and/or local authorities in your Member State?

No

Yes

*If yes, please give a brief description

[Free text.]

5. Does your Member State regularly collect data on violence against women and/or domestic violence?

No

Yes

*If yes, please indicate:

- Which of the below forms of violence are included:

Domestic violence

Sexual violence, including rape

Other physical violence

Psychological violence

Economic violence

Harassment based on sex, including sexual harassment

Trafficking for purposes of sexual exploitation

Stalking

Non-consensual use of intimate / private images

Hate speech on the basis of gender / sex

Harmful practices against women and girls

Other forms.

- How often is data collected.

[Free text.]

Statistikat koguvad eri ametkonnad jooksvalt. Samuti koguvad jooksvalt statistikat MTÜd.

6. Which authority/body/organisation collects the relevant data in your Member State? Is the data made public and if yes, how often?

[Free text.]

Statistikaamet avaldab kord aastas üldise kuritegevuse statistika, kus sisalduvad ka vägivallakuriteod. Kuritegevuse statistikat koguvad jooksvalt nii Sotsiaalministeerium, Siseministeerium kui Justiitsministeerium, Justiitsministeerium avaldab kord aastas kogumiku Kuritegevus Eestis, kus sisalduvad ka teiste ministeeriumide andmed. Andmed on kättesaadavad portaalis kriminaalpoliitika.ee. Erinevad abiorganisatsioonid koguvad samuti jooksvalt statistikat ja avaldavad seda oma kodulehtedel.

7. Is the data disaggregated by sex, age, disability, geographical location, or other criteria?

[Free text.]

Andmed on reeglina kättesaadavad vähemalt soo ja piirkonna lõikes.

8. Has your Member State collected data on violence against women and domestic violence to measure the impact of the Covid-19 crisis restrictions/self-isolation measures on this topic?

No

Yes

*If yes, please specify which kind of data were collected and the main outcomes thus far

[Free text.]

Andmeid kogutakse pidevalt ja analüüs näitab, et Covid19 ei ole seni kaasa toonud märgatavat vägivallajuhtumite kasvu.

9. In your experience, which are the main challenges in collecting data on this topic?

[Free text.]

Erinevate ametkondade ja organisatsioonide poolt kogutavate andmete koondamine, süstematiseerimine ja nende võrreldavaks muutmise.

II. PREVENTION

10. Has your Member State organised awareness raising campaigns on violence against women and/or domestic violence?

No

Yes

*If yes, please indicate which forms of violence were covered, partnerships (if relevant), the year and duration of the campaign and the target audience.

[Free text.]

Näiteks 2015. aastal Justiitsministeeriumi kampaania Ava silmad noorte teadlikkuse tõstmiseks lähisuhtevägivallast ja seksuaalvägivallast.

Järjepidevalt toimuvad erinevate teenuseosutajate poolt algatatud meediakampaaniad, mille eesmärgiks on peamiselt ohvrite dramaatiliste lugude jagamise kaudu tõmmata tähelepanu konkreetsetele vägivallaliikidele ja suurenda oma teenuse kasutajate arvu.

Kampaaniad on Eestis oma aja ära elanud, inimesed on saanud teadlikumaks ja ei ole enam vaja veenda kedagi kampaaniatega vägivalla lubamatuses.

Arvestades Covid19 olukorda, kus ühiskonnas on niigi väga kõrge stressitase ja palju vastandumist, leiame, et igasugused vägivalla teemalised kampaaniad pigem kahjustavad ühiskonda. Selle asemel tuleks anda süstemaatilisi sisulisi teadmisi vägivalla ennetamiseks juba alates alusharidusest ja lõpetades spetsialistide väljaõppega, pidevalt peaks olema kättesaadav info abivõimaluste kohta, kommunikatsioon peaks toimuma positiivses võtmes.

11. Is training available to professionals working with victims of violence against women and domestic violence, or with perpetrators? Is regular/continuous training required?

No

Yes

*If yes please specify:

- For whom professional trainings are available:

Police and other law enforcement officials

Prosecutors

Judges

Social workers

Medical doctors

Nurses and midwives

Psychologists, counsellors and psychotherapists

Immigration/asylum officials

Educational staff

· Administrators

· public authorities including at regional and local level

Journalists and other media professionals

· Any other relevant category

Naiste tugikeskuste töötajad

*Please also indicate:

- Whether the training is provided upon entry into service or as in-service training (repeated at regular intervals by the service),

Politsei-, tolli-, pääste- ja migratsiooniametnike baaskoolituses on praeguseks vägivalla teema kohustuslik aine, sotsiaaltöö, õiguse, meditsiini jt erialadel saab seda õppida ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides vabaainena. Erinevates organisatsioonides toimuvad täiendkoolitused aeg-ajalt, kuid mitte kindla intervalliga,

- The number of professionals who follow this training per year, - ei tea
- Whether the training is mandatory to certain professionals,
Naiste tugikeskuste töötajatel on kohustuslik, teistel mitte
-What are the methodological elements of the training (awareness-raising; knowledge enhancement; skills training; change in attitudes, behaviours, and practices etc.),
Kombinatsioon kõigest loetletust, kõige vähem on kaetud konkreetsete oskuste andmine
- Whether the training addresses specific forms of violence against women and domestic violence.
Käsitletakse tavaliselt nii psühholoogilist, füüsilist, seksuaalset kui majanduslikku vägivalda
[Free text.]

12. If training is provided on working with child victims or witnesses of violence against women or domestic violence, does this training follow a child-sensitive approach?

No

Yes

*If yes please specify.

[Free text.]

Meie andmetel võtavad kõik koolitused arvesse laste heaolu aspekti.

13. If training is provided on working with victims of violence against women or domestic violence, does it follow a gender-sensitive approach?

No

Yes

*If yes please specify.

[Free text.]

Kasutatavad koolitusmaterjalid põhinevad suuresti rahvusvahelistel eeskujudel, mis arvestavad soo aspekti.

14. According to the experience of your Member State authorities, which are the main challenges in preventing gender-based violence against women and domestic violence?

[Free text.]

Paljudel noortel puudub oma päritoluperes eeskuju turvaliseks paarisuhteks ja lapsevanema rolli täitmiseks. Paljudes peredes on välja kujunenud põlvkondade pikkune vägivaldse käitumise muster, mida kantakse edasi. Positiivseid suhteoskusi ja rahumeelse konfliktilahenduse oskusi tuleks seetõttu õpetada juba varasest east alates haridussüsteemis, praegu on seda õppekavades väga vähe..

Piiride seadmise oskus on paljudel vanematel puudulik. Lapsed puutuvad alates varasest east pidevalt kokku veebis levivate vägivaldset käitumist kujutavate filmide ja mängudega, neil puuduvad positiivsed eeskujud.

Videomängud on täis vägivalda, mida lapsed kopeerivad igapäevaellu. Noored viibivad veebis pidevalt vägivaldses keskkonnas. Pornot vaadatakse palju ja järjest nooremas eas, see normaliseerib seksuaalset vägivalda.

Virtuaalmaailmas levivale vägivallale saab vastu ainult riikide koostöös. Selle asemel, et järjest rohkem piirata nn vihakõnet, tuleks Euroopas piirata pornograafilise ja vägivaldse veebisisu kättesaadavust lastele ja noortele.

III. PROTECTION AND SUPPORT

15. Are national protection orders used in cases of violence against women and domestic violence in your Member State?

No

Yes

*Please specify in particular, if this information is available to you, even on an indicative basis, how many protection orders were issued in cases of gender-based violence against women or domestic violence in the recent years.

[Free text.]

Statistikat lähemiskeelu rakendamise kohta avaldab justiitsministeerium, üldiselt ei kasutata lähemiskeeldu väga sageli.

16. What are the consequences of breaching national protection orders (including barring orders) in your Member State?

There are criminal sanctions

- There are civil sanctions
- There are other consequences
- There are no consequences

*Please specify.

[Free text.]

Ehkki karistusseadustik näeb ette karistuse lähemiskeelu rikkumise eest, kasutatakse seda praktikas harva.

17. Would further measures be useful to make national protection orders more effective in practice?

No

Yes

* If yes please specify which further measures would be useful.

[Free text.]

Lähemiskeelu kohaldamisel võiks kasutada elektroonilist valvet, mis tagaks suurema turvalisuse kuriteo ohvritele ja ka rikkumisi oleks võimalik tõenduspõhiselt tuvastada. Korrakaitseaduse alusel politsei poolt kohaldatav viibimiskeeld võiks olla ajaliselt pikem.

18. If a protection order (in civil or in criminal matters) has been issued in the victim's Member State of residence, EU law enables it to be invoked in another Member State for the protection of the victim in cross-border cases. Have foreign protection orders been recognised and enforced in your Member State?

No

Yes

*If yes, please indicate how many mutual recognition decisions have been issued.

[Free text.]

On vähe kogemusi. ei oska öelda.

19. If challenges have been encountered in the use of the EU rules on mutual recognition of protection orders (in civil or in criminal matters), which ones have they been?

- Lack of awareness about the possibility of mutual recognition of foreign protection orders (by the relevant authorities or the parties involved)

Large divergence among the protection measures in the EU Member States

- Lack of sanctions for a breach of a protection order

x· Divergence of sanctions in different Member States for similar types of protection orders

· Other issues

*If other issues, please specify.

[Free text.]

On vähe kogemusi

20. Are the law enforcement authorities empowered or obliged to inform a support service of cases of violence against women and domestic violence in your Member State?

· No they may not do so

x· Yes they can do so

· Yes they have to do so

*Please explain.

[Free text.]

Laste osalusega (sh pealtnägijana) juhtumite puhul on politseile kohustuslik KOV informeerimine, ohvri nõusolekul informeerivad nad ohvriabi ka täiskasvanud ohvritest.

21. Are support services (general or specialised) available to victims of gender-based and domestic violence in your Member State?

· No

x· Yes

· In some parts/regions of the country only

*Please explain.

[Free text.]

Üldised teenused on ohvritele võrdsetel alustel ülejäänud elanikega olemas kõigis maakondades, kuid teenuste kättesaadavuses on regionaalseid erinevusi (ääremaadel on üldised teenused halvemini kättesaadavad).

Igas maakonnas on olemas ohvriabiteenus kõigile ohvritele, samuti on naiste tugikeskused olemas igas maakonnas. Seksuaalvägivalla kriisiabikeskused töötavad neljas piirkonnas, lastemajad kolmes piirkonnas.

22. Do general support services systematically take into account the special needs of child victims and child witnesses of domestic violence based on a child-sensitive approach (taking due account of the child's age, maturity, views, needs and concerns)?

· No

· Yes, they do so systematically

x· Yes but not systematically

*Please explain.

[Free text.]

Seda arvestatakse alati juhul kui vägivald on olnud suunatud otseselt lapse vastu, aga mitte alati siis, kui laps on vägivalla pealtnägija.

Väljaspool suuremaid keskusi on puudus vajaliku väljaõppe saanud lastele suunatud teenuste osutajatest, seetõttu on mõnikord probleeme lastele kogu vajaliku abi saamisega

23. Do general support services refer victims to appropriate specialist services in your Member State?

No

xYes

*If yes, to which specialist support services are victims usually referred to:

[multiple choice possible]

Psychological support services

Health services

Legal counselling services

Helplines for victims

Financial support services

Housing services; including interim accommodation such as shelters

Other

*If other please specify.

[Free text.]

Üldiste teenuste osutajad suunavad kliente meelsasti ohvrite abistamisele spetsialiseeritud teenuseostajate juurde, kui nad on vägivalda tuvastanud. Tihti jääb vägivald aga varjatuks, sest ohvrid ei räägi sellest.

24. In your Member State, are there specialist support services accessible only to women victims of gender-based and/or domestic violence?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Spetsialiseeritud naiste tugikeskuse liitteenus sisaldab kriisinõustamist, psühhosotsiaalset nõustamist, psühholoogilist nõustamist või psühhoteraapiat, juriidilist nõustamist ja vajadusel ajutist majutust, samuti esmast lapse abivajaduse hindamist.

Spetsiaalselt vägivalda ohvritest naistele mõeldud tugitelefoni 1492 pakub ööpäevaringset tasuta nõustamist vägivalda kogenud naistele.

25. In your Member State, are there specialist support services accessible to male victims of domestic violence?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Vägivalda ohvritest mehed saavad abi üldise ohvriabi süsteemi kaudu (sh psühholoogilist abi), riigi õigusabi süsteemi ja meditsiinisüsteemi kaudu.

26. Do specialist support services systematically take into account the special needs of child victims and child witnesses of domestic violence based on a child-sensitive approach (taking due account of the child's age, maturity, views, needs and concerns)?

No

Yes, they do so systematically

Yes but not systematically

*Please explain.

[Free text.]

Teenuseid osutajavad spetsialistid on enamasti saanud koolitust laste vajadustega arvestamiseks ja üldiselt teevad seda.

Probleeme on lastepsühholoogide ja lastepsühhiaatrite pikkades ooteaegades ja sellega, et neid spetsialiste ei ole väljaspool suuremaid keskusi kohapeal piisavalt.

27. Are victims of violence against women and domestic violence informed of their rights, the services they can turn to, and the follow-up given to their complaint (including the options available to them, the progress of the investigation or proceedings, and their role therein, as well as the outcome of their case)?

- No
- Yes

Partially (e.g. the information referred to is not available on all issues mentioned above)

*Please explain.

[Free text.]

Üldiselt on info hästi kättesaadav. Kogu info on kättesaadav veebis spetsiaalselt ohvritele mõeldud veebilehtedel, seda jagavad ka sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osutajad ja teised asutused, kellega ohver võib kokku puutuda. Politseisse pöördumisel ja kriminaalmenetluse alguses seletatakse ohvritele kõiki neid aspekte. Probleem seisneb aga selles, et inimeste arusaamisvõime on väga erinev ja paljud ohvrid ei suuda kogu neile antud infot vastu võtta või mõistavad seda valesti. Tulenevalt traumast võivad ohvrid vajada korduvat meeldetuletamist ja põhjalikumat selgitamist.

28. Do victims of violence against women and domestic violence receive the information mentioned above in a timely manner and in a language they understand?

[Multiple choice possible]

The information is easily available

- The information is difficult to find
- The information is inconsistent and spread over different sources
- The information is not available in all languages needed
- The information is not provided quickly enough
- Something else to be flagged

*Please explain

[Free text.]

Info on kättesaadav, ohvritele jagatakse teavitusmaterjale eesti ja vene keeles,

29. Have support programmes for perpetrators of violence against women or domestic violence been set up?

No

Yes

* If yes, please specify:

- The overall number of existing programmes in your Member State, viis programmi
- Their geographical distribution,

Silmast silma koostumistega programmid on kättesaadavad peamiselt suuremates linnades, kus on piisavalt osalejaid. Viimasel ajal on programmid veebi vahendusel muutunud kättesaadavaks üle Eesti.

- The implementing institution/entity/body (prison service, probation service, NGOs) Vanglasüsteemis, MTÜd SKA tellimusel + projektipõhised algatused (MTÜd VAITER; Hingekeel, EELK Perekeskus, SAVE)
- Their compulsory or voluntary nature, Programmidesse suunab enamasti prokuratuur, kuid on ka vabatahtlikke liitujaid
- Whether these programmes are implemented in co-ordination with specialist support services for women victims.

Koordineeritud ja süstemaatilist koostööd pole, koostöö toimib isiklike kontaktide kaudu.

30. Are there measures within these perpetrator programmes to ensure the safety of, support for and the respect of human rights of women victims?

No

Yes

* If yes, please indicate:

- Whether those measures are implemented in close co-ordination with specialist support services for women victims,

Koordineeritud koostööd ei ole, aga Eesti tingimustes tunnevad spetsialistid enamasti üksteist ja saavad vajadusel infot vahetada

- How a gendered understanding of violence against women has been incorporated in these programmes,

Programmide tuginevad rahvusvahelistele eeskujudele või on otseselt üle võetud välismaalt, neisse on soospekt integreeritud. Alati ei ole programmide elluvijad aga väljaõppe käigus omandanud piisavalt sootundlikku lähenemist.

- Whether the funding sources and annual amounts for these programmes.

[Free text.] Ei oma infot rahastuse kohta.

31. Are support services for victims of violence accessible to persons with disabilities (i.e. availability of barrier free environment, easy to read and understand language, sign language interpretation, etc.)?

· No

Partly (in terms of geographical accessibility and/or in terms of services)

· Yes

*Please explain.

[Free text.]

Üldised teenused, mida osutavad riik või KOVID, on kättesaadavad kõigile. Naiste tugikeskuse majutusteenus, mida osutavad MTÜd renditud korterites, ei ole füüsiliselt ligipääsetav ratastoolis naistele. Nõustamisteenuseid osutatakse aga kõigile naistele olenemata puudest. Kõigi naiste tugikeskuse teenuste, sh majutuse kättesaadavus, samuti nt viipekeelne tõlge jm erivajaduste täitmine tagatakse koostöös kohaliku omavalitsusega, kelle võimekus selleks on aga erinev. Suuremates linnades probleeme pole.

32. Are support services available to all women victims of violence without discrimination on grounds such as racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Mingit diskrimineerimist loetletud alustel Eestis ei esine.

33. Is the availability of support services conditional upon the victim's residence status for migrant women victims of violence?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Kõik inimesed, kes viibivad Eestis legaalselt, saavad abi võrdsetel alustel meie kodanikega

34. Have measures been taken in your Member State to ensure the regional availability of preventive, protection and support services regarding gender-based violence against women or domestic violence?

No

Yes

* If yes, please explain which measures have been taken.

[Free text.]

Olukord abi regionaalse kättesaadavusega on suhteliselt hea. Nii õiguskaitseasutuste abi kui üldised ja spetsialiseeritud tugiteenused on korraldatud ühtsetel põhimõtetel igas Eesti piirkonnas. Erinevus on aga omavalitsuste võimekuses osutada vajalikke sotsiaalteenuseid, ääremaade omavalitsused ei suuda pakkuda samal tasemel ja hulgal teenuseid kui suuremad linnad.

Naiste tugikeskuste teenused on kättesaadavad võrdsel tasemel igas maakonnas.

35. If non-governmental organisations or other non-governmental actors provide victim support services, do they receive funding and / or other support from the government?

No

Yes

*If yes, please specify in particular if the funding is ongoing or time-limited and how the organisations are selected.

[Free text.]

Paljusid teenuseid osutavad riigi tellimusel MTÜd. Teenuseosutajad leitakse riigihankega, lepingute tähtajad on suhteliselt lühikesed (max 3 a). Võistlev hankesüsteem lõhub usaldust ja koostööd organisatsioonide vahel, seades sellega ohtu teenuste järjepidevuse ja kvaliteedi. Pigem võiks kõiki teenuseid osutada ühtses riiklikus süsteemis

36. Do the national laws transposing Directive 2012/29/EU establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime foresee specific measures addressing the needs of victims of violence against women and / or domestic violence?

No

Yes

*if yes please specify.

[Free text.]

Spetsiifilisi meetmeid ainult kindlat liiki vägivalda ohvritele ei ole, kuid üldistest meetmetest on palju kasu ka neile Tekkis võimalus tugiisiku kaasamiseks, mis on väga positiivne. Samuti paranes tunduvalt ohvrite informeerimine, alati toimub ohvri abivajaduse hindamine, kergem on esitada tsiviilnõudeid kriminaalmenetluse käigus jne.

37. According to the experience of your national authorities, which are the main challenges in protecting and supporting victims of gender-based violence and domestic violence?

[Free text.]

Perevägivalda ohvrite kaitsmisel pole veel täielikult juurdunud põhimõte, et ühisest kodust peab lahkuma vägivaldne pool, mitte ohver üksi või koos lastega. Süsteemseks probleemiks siin on eluasemeteenuste puudus, mis takistab vägivaldsete ja ohvrite lahku kolimist. KOVidel, kelle kohustus on kõigile oma elanikele vajadusel eluaset pakkuda, ei ole selleks tihti võimekust, kodutute varjupaik ei ole jätkusuutlik lahendus. Riik peaks eluasemeteenuste pakkumisel KOVidele appi tulema. Samal põhjusel on raske saada ohvritel, kes soovivad kodust

lahkuda, vajalikul määral majanduslikku toetust iseseisva elu alustamiseks. Olukord on eriti halb ääremaadel, arvestades ka väga suurt regionaalset palgalõhet võrreldes suuremate keskustega.

Palju probleeme tekitab hooldus- ja suhtlusõiguse vaidlustes vanemate võrdsuse põhimõtte kõrgemale seadmine võrreldes vägivalda kogenud laste ja naiste turvalisusega ja sellest tulenev suundumus laste jagatud elukoha määramisele peale lahutust. Praktikas ei arvestata alati teise vanema vägivaldsust, ehkki seadus selleks kohustab, ja võimaldatakse nii vaimse vägivalda jätkumist

Piirkondlikult on puudus mõnedest ohvritele vajalikest spetsialistidest (perearstid, psühholoogid, sh lastepsühholoogid jne). Ilmselt halveneb tulevikus olukord nii spetsialiseeritud kui üldiste tugiteenuste regionaalses kättesaadavuses veelgi seoses elanike arvu vähenemisega ääremaadel. Ääremaastumist käsitletakse Eestis kahjuks paratamatusena, millega ei püütagi võidelda.

Probleemiks on ka see, et erinevaid ohvrite abistamiseks mõeldud teenuseid pakuvad erinevad organisatsioonid, kelle omavaheline koostöö ei ole läbi mõeldud, teenused on ohvri vaates killustatud. Teenuseosutajaid on järjest enam, nende vaheline konkurents kahjustab abistamisprotsessi.

Teenuseid pakkuvate organisatsioonide leidmine riigihankega piiratud tähtjaks kahjustab usaldust ja koostööd spetsialistide vahel. Ohvri abistamist parimal viisil takistab ka see, et teenuseid osutavatel MTÜdel puudub juurdepääs klienti puudutavale infole, mis asetab nad võrreldes riiklikus süsteemis töötajatega ebavõrdsesse seisu.

IV. ACCES TO JUSTICE AND PROSECUTION

38. Have measures been put in place to protect victims of violence against women or domestic violence, and/or their families and witnesses, from intimidation, retaliation and repeat victimisation during investigations and court proceedings in your Member State?

No

Yes

*Please specify.

[Free text.]

Politsei kuulab kannatanu üle eraldi süüdistatavast, praktikas ei kasutata vastastamist, ohvri valitud tugiisik võib viibida ülekuulamisel juures. Seksuaalsüütegude puhul saab ohver politseis valida samast soost menetleja. Seadus võimaldab kohtumenetluses kuriteoohvri säästmiseks kasutada kohtusaalis süüdistatavat eraldavat sirmi või kaugülekuulamist, st kuriteoohver asub hoopis teises ruumis. Välja töötatud on ohvrisõbraliku menetluse juhised õiguskaitse spetsialistidele, toimuvad selleteemalised koolitused.

39. Are associations, organisations or other legal entities, such as non-governmental organisations or equality bodies, able to assist and/or support victims of violence against women or domestic violence in legal proceedings (for example by intervening as third parties or representing a victim in court proceedings)?

· No

Yes, they can assist individual victims

· Yes, they can act on behalf of individual victims

- Yes, they can assist a group of victims
- Yes, they can act on behalf of a group of victims

*Please specify.

[Free text.]

Organisatsioonid saavad abistada konkreetset ohvrit, näiteks naiste tugikeskused aitavad vajadusel koostada dokumente. Kohtus esindavad tugikeskuste juristid neid kliendiga sõlmitud esinduslepingu alusel.

Me ei näe vajadust juriidilistele isikutele esindusõiguse andmiseks, eriti ohvrite grupi esindamise või kolmanda isikuna menetluses osalemise võimaluse andmist huvikaitseorganisatsioonidele.

40. Is legal aid available in cases of gender-based violence against women or domestic violence in your Member State?

- No
- x· Yes, in the same way as for other victims of violence
- Yes, but access to legal aid is limited (please explain)

[Free text.]

Ohvrid saavad riigi õigusabi üldistel alustel. Ohvri võimalused lähtuvad paljuski tema materiaalsest olukorrast. Riigi poolt pakutav tasuta õigusnõustamine on tagatud kõigile väiksema sissetulekuga inimestele, aga reeglina ei sisalda see kohtus esindamist. Kriminaalmenetluses võib ohver sõlmida esinduslepingu mõne advokaadi või juristiga, materiaalsete võimaluste puudumisel saab kasutada riigi õigusabi (läbi kohtu, kes otsustab, kas isiku lpuuduvad materiaalsed võimalused). Ohver saab kaasata kohtuistungile ka tugiisiku, kelleks võib olla nt KOV määratud tugiisik või lähedane tuttav. Selleks võib olla ka ohvriabitöötaja või naiste tugikeskuse töötaja. Ka tsiviilasjades on võimalik samadel alustel läbi kohtu riigi õigusabi taotleda.

Spetsialiseeritud õigusabi naisohvritele pakuvad naiste tugikeskuste juristid, kellega kohtus esindamise korral sõlmitakse esindusleping.

41. Have arrangements been put in place in your Member State to facilitate women's, children's and young victims' access to justice, such as arrangements enabling victims of violence to avoid contact with the perpetrator, testify without the presence of the perpetrator or arrangements ensuring the privacy of the victim?

- No
- x· Yes
- Some of these arrangements are in place

*Please specify

[Free text.]

Vt vastused punktis 38 ja 42

42. Have arrangements been put in place to ensure the best interests of child victims and witnesses during criminal investigations and court proceedings?

- No
- x· Yes
- Some of these arrangements are in place

*Please specify.

[Free text.]

Kriminaalmenetluse seadustikus on eriregulatsioon alaealiste ohvrite kaitseks. See on seotud nõuetega politsei menetlejate suhtes. Alla 14-aastaste laste (kannatanud, tunnistajad)

ülekuulamistel salvestatakse nende ütlused videosse, mis võimaldab neid taasesitada kohtuistungil ilma lapsi kohtusse kutsumata. Selle otsustab lõplikult kohtumenetlust juhtiv kohus. Kui kohus näeb vajadust lapse ülekuulamiseks kohtus, siis rakendatakse lapse huve arvestavaid meetmeid (eraldamine kohtusaalis sirmiga või kaugülekuulamine teisest ruumist).

43. Which are the main challenges identified by the national authorities of your Member State in the prosecution of cases on gender-based violence against women and domestic violence?

[Free text.]

Ohvrid ei ole alati valmis oma lähedase vastu tunnistust andma või muudavad menetluse käigus meelt. See asjaolu võib tekitada konflikte ohvri ja õiguskaitseasutuste vahel, kui juhtum suunatakse kohtusse ohvri tahte vastaselt, sest tõendatud on kuriteokoosseis. Tugisüsteem on siin tihti võimetu.

Mentlejatel on väga suur töökoormus, pidevalt on koosseise vähendatud, seetõttu on kaadri voolavus suur. Menetlused on väga pikad, kui läbitakse mitu kohtuastet, võib lõpliku lahendini jõudmine võtta aastaid. Spetsialiseerumist rakendatakse vähe.

44. Which are the main challenges which women victims of gender-based violence and domestic violence face in accessing justice in your Member State?

[Free text.]

Probleemiks on kõigi inimeste, sh vägivalla ohvrite üldine vähene teadlikkus oma õigustest ja vägivallast.

Ootused õiguskaitseasutustele on tihti väga suured, eeldatakse, et politsei poole pöördumisele järgneb kiire lahendus. Kui uurimine ja kohtumenetlused ohvri vaatest lähtudes venivad, tekib pettumus.

V. HARMFUL PRACTICES AGAINST WOMEN AND GIRLS

.45. In your Member State, is there a duty for certain professionals to report (notify to the authorities and/or intervene) female genital mutilation or girls being at risk of suffering female genital mutilation? Under which conditions?

xNo

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna selliseid praktikaid rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sissereanne Eestisse ja sellele paratamatult järgnev suletud kogukondade teke. Kogukondades kantakse edasi ka oma kodumaa neid traditsioone, mis on vastuolus meil kehtivate väärtushinnangute ja üldiste inimõigustega. Paratamatult tekkivad kultuuri- ja väärtuskonfliktid kohalike inimestega. Eesti riik võiks abistada arengumaade naisi nende endi kodumaal teadlikkuse tõstmisega ja muul jõukohasel moel, mitte soosida sealsete elanike immigratsiooni Eruoapsse ja Eestisse, mis lahendab hetkeprobleemid vaid väga väheste naiste jaoks.

46. In your Member State, is there a duty for certain professionals to report (notify to the authorities and/or intervene) early, child and forced marriages? Under which conditions?

xNo

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Meil ei saa alaealine ilma kohtu loata abielluda. Eestis ei täna veel seda probleemi ilmnenu, kuna sellist praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sissereanne Eestisse.

47. In your Member State, are there mechanism in place to ensure the record (register) of cases of harmful practices against women? Under which conditions?

xNo

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Kõigi karistusseadustikus sisalduvate kuritegude kohta kogutakse andmeid ühtsetel alustel. Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna selliseid praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sissereanne Eestisse

48. In your Member State, are there national action plans on tackling harmful practices against women? If yes, is there a monitoring and evaluation system in place and/or budget allocation?

xNo

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna selliseid praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sissereanne Eestisse.

49. Does your Member State have mechanisms in place to engage with communities/certain groups of people affected by harmful practices?

xNo

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna selliseid praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sissereanne Eestisse.

50. Does your Member State grant funding to activities to end harmful practices against women and girls?

xNo

Yes

*If yes, please specify which harmful practices the funding currently covers.

[Free text.]

Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna selliseid praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sissereanne Eestisse.

51. In your Member State, is there a data collection system in place to record/register asylum requested and/or granted on grounds of harmful practices against women?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

Statistikat kogutakse üldistel alustel. Probleeme peaks lahendama pigem assüülitaotlejate kodumaal.

52. In your Member State, are there measures in place to ensure that custom, religion, tradition or so-called honour cannot be regarded as a justification for harmful practices against women?

No, this is not specified

· Yes, this is specified by law (legislation or court practice)

· Yes, this is specified in governmental guidelines

Eesti seadused sellist õigustamist ei võimalda. Meil ei ole Eestis täna veel sellist probleemi tõstatunud, kuna vastavaid praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud..

Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sisseränne.

*Please explain.

[Free text.]

53. Can harmful practices against women and girls perpetrated abroad, such as female genital mutilation, be investigated, prosecuted and adjudicated in your Member State? If yes, under which conditions?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

On teoreetiliselt võimalik, kui toimepanemise kohas on see tegu karistatav ja tegu on toime pandud Eesti kodaniku vastu või Eesti kodaniku poolt.

54. Does your Member State's child protection policy include specific provisions on protecting girls at risk of harmful practices?

No

Yes

*Please explain.

[Free text.]

See pole vajalik. Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna taolist praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada selliste traditsioonidega riikidest ulatuslik sisseränne Eestisse

55. In your Member State, do the relevant professionals receive training on how to prevent, detect and address harmful practices against women and girls?

· No

Yes, training on harmful practices against both women and girls

· Yes, training on harmful practices against women

Yes, training on harmful practices against girls

What is the role of civil society actors, in particular women's organisations, in tackling harmful practices against women in your Member State? [Free text.]

Naiste tugikeskuste töötajaid jt spetsialiste on koolitatud. Eesti naisorganisatsioonid võiksid abistada naiste teadlikkuse tõstmisel neis riikides, kus kahjulikke praktikaid rakendatakse. Me peaksime probleemide teket Eestis ennetama, välistades ulatusliku sisserände vastavatest riikidest.

57. In your Member State, do different agencies involved in preventing, prosecuting and supporting victims of harmful practices against women and girls cooperate?

xNo

Yes *Please explain. [Free text.]

Meil ei ole Eestis täna seda koostööd vaja, sest probleemi pole. Koostööd tehakse igapäevaste tegelike murekohtade lahendamiseks.

58. Are additional multi-agency cooperation measures needed to ensure a better, coordinated cooperation between the actors in charge of prevention, protection and support services to tackle harmful practices against women? Which measures would be useful?

xNo

Yes *Please explain. [Free text.]

Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, järelkult pole vaja ka lisameetmeid.

59. Could multi-agency cooperation be strengthened or would it be useful to set up such cooperation if not yet established?

No cooperation cannot be strengthened

x

No cooperation cannot be established

· Yes

cooperation could be strengthened

· Yes

cooperation should be established

*Please

explain and if relevant, give examples of what could be improved.

[Free

text.] Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, kuna selliseid praktikat rakendavaid immigrantide kogukondi pole tekkinud. Probleemi ennetamiseks tuleks välistada niisuguste traditsioonidega riikidest ulatuslik sisseränne Eestisse, mitte tegeleda asendustegevustega.

60. Are awareness raising measures on harmful practices against women and girls in place?

xNo

Yes *If yes, please explain [Free text.]

Meil ei ole Eestis täna veel seda probleemi, samas on palju olulisemaid teemasid, millest naiste ja tüdrukute õiguste vallas teadlikkuse tõstmiseks rääkida, võttes arvesse Eestis leviva naistevastase ja perevägivalla spetsiifikat.